

Pressiteade

Luxembourg, 14. juuli 2020

REACT-EU taasteabi: audiitorite sõnul on keeruline ühendada kiiret abi andmist ja kulutustele vastava tulu saavutamist

Euroopa Komisjoni REACT-EU ettepaneku eesmärk on suurendada ELi liikmesriikidele ette nähtud ühtekuuluvusvahendeid 58 miljardi euro võrra COVID-19 kriisist taastumise esimestel otsustavatel aastatel, et kaasata investeringuid ja rakendada rahalist toetust võimalikult kiiresti. Täna avaldatud uues arvamuses juhib Euroopa Kontrollikoda tähelepanu vastuolule ettepaneku eesmärgi – tagada täiendav rahastamine võimalikult kiiresti – ja eesmärgi vahel teha see kättesaadavaks seal, kus seda kõige rohkem vajatakse ja kus selle mõju on kõige suurem. Audiitorid osutavad ka sellele, et komisjoni poolt järgmise seitsme aasta eelarves kavandatud kriisile reageerimise mehhanismides puuduvad sätted, mis soodustaksid ELi vahendite usaldusväärset finantsjuhtimist.

EL on esitanud 750 miljardi euro suuruse paketi – taasterahastu „NextGenerationEU“ –, et toetada liikmesriike nende jõupingutustes vähendada pandeemia sotsiaal-majanduslikku mõju ja pöörduda tagasi kestliku majanduskasvu teele. Pakett sisaldab ühtekuuluvuse huvides ja Euroopa territooriumidele antavat taasteabi (REACT-EU) osana eelarveperioodist 2014–2020, et luua alus ELi majanduse taastamiseks aastatel 2020–2022. Lisaks tegi komisjon ettepaneku Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide uute eeskirjade kohta eelarveperioodil 2021–2027, mille eesmärk on luua mehhanismid, mida saab lähiaastatel uute kriiside korral kiiresti rakendada. Audiitorid hindasid mõlemat ettepanekut.

„Pärast COVID-19 puhangut võttis komisjon meetmeid mitmel rindel, sealhulgas kaasas kiiresti lisavahendeid ja tegi ettepaneku uute rahastamiseeskirjade kohta,“ ütles arvamuse eest vastutav Euroopa Kontrollikoja liige Iliana Ivanova. „Need meetmed on teretulnud, kuid tõhususe tagamiseks peavad need olema ELi ja liikmesriikide tasandil hästi kooskõlastatud.“

Audiitorid tunnustavad komisjoni ettepanekut hallata REACT-EU rahastamist liikmesriikides olemasolevate Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide mehhanismide raames, mis on nende sõnul „mõistlik ja pragmaatiline idee“. Ettepanek annab aga liikmesriikidele lisavahendite kasutamisel vabad käed ning ei sisalda üksikasjalikku teavet selle kohta, kuidas lisavahendeid muude ELi vahendite ja riiklike kavadega kooskõlastatakse. See tekitab ELi toetuse killustamise või dubleerimise ohu. Lisaks peaksid liikmesriigid täiendavad vahendid eraldama (st määrama nende sihtotstarbe) 2022. aastaks, mis avaldab lisasurvet liikmesriikide suutlikkusele neid

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja arvamuse põhisõnumid. Arvamus on tervikuna kättesaadav veebisaidil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

korrekselt ja usaldusväärset kasutada. Seetõttu tekib oht, et vahendeid kasutatakse kiirustades, eelistades nende ärakasutamist kulutustele vastava tulu saavutamisele („kasuta või kaota“), samuti suureneb õigusnormide rikkumise ja pettuse oht. See oht ähvardab eriti neid liikmesriike, keda pandeemia tõenäoliselt kõige rängemini mõjutab, sest nende suutlikkus vahendid ära kasutada on väiksem. Audiitorid rõhutavad, et liikmesriikidele vahendite eraldamiseks kasutatava uue meetodi alusel arvatud andmed võivad olla moonutatud liikmesriikide esitatud alahinnatud töötuse näitajate tõttu.

Aastatel 2021–2027 Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamist reguleerivate ühissätete muutmise ettepaneku eesmärk on parandada ELi võimet reageerida erandlikele ja erakorralistele asjaoludele. Neid kohaldataks igas olukorras, mille nõukogu tunnistab kriisiks, ja need võimaldaksid komisjonil ajutiselt kiiremini reageerida, kasutades rakendusotsuseid. Komisjoni ettepanekus ei täpsustata aga, millal tema ajutised volitused lõppevad, ega esitata mitmeid usaldusväärse finantsjuhtimise jaoks vajalikke aspekte, nagu projektide tagasiulatuvast heakskiitmisest tuleneva tühimõju (selliste projektide rahastamine, mis oleks niikuinii ellu viidud) riski maandamine. Seega võib komisjonil tekkida vajadus kehtestada võimalike uute kriisilukordade jaoks uusi eeskirju. Positiivsena võib välja tuua selle, et ettepanek sisaldab täiustatud sätteid erakorralise rahastamise jälgimiseks, mis on esimene samm suurema läbipaistvuse suunas.

Toimetajatele

Perioodiks 2020–2022 on komisjon teinud ettepaneku täiendavaks rahastamiseks summas 58 272 800 000 eurot (jooksevhindades).

Euroopa Kontrollikoja arvamus nr 4/2020 REACT-EU määruse ettepaneku ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide reguleerivate ühissätete määruse ettepaneku kohta on kättesaadav kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu) inglise keeles ning peagi ka teistes keeltes. Euroopa Parlament ja nõukogu taotlesid arvamust mõlema ettepaneku kohta vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule. Kiire vastuse huvides avaldab kontrollikoda need arvamused ühe dokumendina.

Euroopa Kontrollikoda aitab edendada ELi finantsjuhtimist, avaldades arvamusi finantsmõju avaldavate uute või muudetud õigusaktide ettepanekute kohta. Arvamusi kasutavad oma töös seadusandjad – Euroopa Parlament ja nõukogu. 2019. aastal avaldasid audiitorid [kokkuvõtte kontrollikoja märkustest](#), mis puudutavad komisjoni 2018. aasta ettepanekuid järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta. Nad esitasid 2020. aasta aprillis [arvamuse](#) ettepaneku kohta võimaldada erandlikku paindlikkust Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamisel seoses COVID-19 kriisiga. Peagi lisandub sellele veel arvamusi COVID-19 teemal. Teave Euroopa Kontrollikoja meetmete kohta seoses COVID-19 pandeemiaga on esitatud [siin](#).

Arvamuse pressikontakt:

Damijan Fišer – e-post: damijan.fiser@eca.europa.eu +352 4398 45 510 / mobiil +352 621 55 22

24